

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

13 juni 2006

VLAAMSE OMBUDSDIENST

JAARVERSLAG 2005

GEDACHTEWISSELING

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw,
Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door mevrouw Stern Demeulenaere en de heer Karlos Callens**

**(Hoofdstuk 4.5: Thematische aanbevelingen inzake Milieu
Hoofdstuk 5.5: Thematische aanbevelingen inzake Water
Hoofdstuk 6: Ruimtelijke Ordening)**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert.

Vaste leden:

de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Katleen Martens, de heer Stefaan Sintobin, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch;

mevrouw Hilde Crevits, de heer Erik Matthijs, de dames Tinne Rombouts, Joke Schauvliege;

de heer Karlos Callens, mevrouw Stern Demeulenaere, de heer Patrick Lachaert;

de heren Jos Bex, Bart Martens, André Van Nieuwkerke.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heren Felix Strackx, Wim Van Dijck, mevrouw Gerda Van Steenberge, de heer John Vrancken;

de heer Jos De Meyer, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Frans Peeters, Jan Verfaillie;

de heer Jean-Marie Dedecker, mevrouw Dominique Guns, de heer Paul Wille;

de heren Herman Lauwers, Jacky Maes, Ludo Sannen.

Toegevoegde leden:

de heer Rudi Daems;

de heer Mark Demesmaeker.

Zie:

41 (2005-2006)

- Nr. 1: Jaarverslag Vlaamse Ombudsdienst
- Nrs. 2 en 3: Verslagen over gedachtenwisseling

INHOUD

	Blz.
I. Thematische aanbevelingen inzake Milieu en Water	4
I.1. Inleidende uiteenzettingen	4
I.1.1. Algemeen	4
I.1.2. Toelichting bij de aanbevelingen	4
I.2. Antwoord van de minister	7
I.3. Vragen en opmerkingen van de leden	8
I.4. Replik van de Vlaamse Ombudsdienst en de minister	8
II. Thematische aanbevelingen inzake Ruimtelijke Ordening	9
II.1. Inleidende uiteenzettingen	9
II.1.1. Algemeen	9
II.1.2. Toelichting bij de aanbevelingen	10
II.2. Vragen en opmerkingen van de leden	12
II.3. Antwoord van de minister	14
II.4. Verdere bespreking	17

DAMES EN HEREN,

DE COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED BESPREK HET JAARVERSLAG 2005 VAN DE VIAAMSE OMBUDSDIENST (*Parl. St. VI. Parl. 2005-06, nr. 41/1*) op 11 en 18 mei 2006.

Op 11 mei 2006 werden de aanbevelingen over Milieu en Water besproken. Op 18 mei 2006 vond de bespreking plaats van de aanbevelingen over Ruimtelijke Ordening.

I. THEMATISCHE AANBEVELINGEN INZAKE MILIEU EN WATER

I.1. Inleidende uiteenzettingen

I.1.1. Algemeen

De heer *Bernard Hubeau*, Vlaams ombudsman, vindt het goed dat er zo snel na de voorstelling van het jaarverslag dieper ingegaan kan worden op de thematische hoofdstukken. Hij wil vandaag het hoofdstuk Milieu en het onderdeel Water onder de aandacht brengen. Het onderdeel Water is terug te vinden onder het hoofdstuk Water, gas en elektriciteit dat eigenlijk handelt over de energievoorziening. Hij zal zich beperken tot het aangeven van de aanbevelingen over water omdat de focus daarop minder ligt en omdat daarover in de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie al een eerste gedachteswisseling gehouden is. De ombudsman wijst erop dat de nummering van de hoofdstukken gewijzigd is ten opzichte van de vorige jaarverslagen. De inventaris van alle aanbevelingen is terug te vinden op pagina 246 van het jaarverslag.

De ombudsman zal zelf een aantal cijfers geven over de plaats van het aantal klachten in het totale klachtenbeeld. De heer *Chris Nestor*, onderzoeker bij de Vlaamse Ombudsdienst, zal iets dieper ingaan op de aanbevelingen en het klachtenbeeld. Tot slot zal de ombudsman het verband tussen de algemene aanbevelingen en het thema Leefmilieu kort duiden.

Het Vlaams Parlement heeft in 2001 het zogenaamde klachtendecreet goedgekeurd. De diensten van de Vlaamse overheid hebben als opdracht om klachten van de burger eerst zelf te trachten oplossen. Er zijn in totaal 120 klachten over milieu gerapporteerd. Het gaat over eerstelijnsklachten die ook gemeld worden aan de Vlaamse Ombudsdienst zodat die uit de

klachten kan leren. Op een totaal van 21.000 gerapporteerde klachten bij de diensten zelf, zijn er maar 120 voor de hele sector Milieu. Er is dus iets aan de hand. Er is bij die diensten te weinig klachterkenning en -herkenning. Klachterkenning is kunnen aanvaarden dat er klachten van burgers zijn en daarmee iets doen. Klachterkenning betekent dat de dienst alle klachten als dusdanig herkent. Voor het ganse jaar 2005 zijn er slechts 26 klachten over milieuhinder geregistreerd. Dat klopt niet. Slechts 18 klachten handelen over de bodemproblematiek. Ook dat kan niet stroken met de werkelijkheid.

Het parlement kan de diverse diensten attenderen op het feit dat men zorgvuldig met klachtenbehandeling moet omgaan. Dat probleem is trouwens duidelijk gemaakt op de presentatie van het jaarverslag. De operatie Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) is een kans om de klachtenbehandeling opnieuw per departement te bekijken. Een van de weinige goede voorbeelden in de milieusector is de Mestbank. De klachten worden bij de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) geregistreerd. Uit de rapportage blijkt dat de VLM die taak ernstig neemt.

Dossiers die door de eerste lijn niet opgelost geraken, komen bij de Vlaamse Ombudsdienst terecht. Voor milieu gaat het om 9,3 procent van de klachten, voor energie om ongeveer 12 procent. Samen gaat het over ongeveer 20 procent, een vijfde van het aantal klachten. Het aantal klachten over milieu blijft daarenboven stijgen. In 2001 ging het om 7 procent, nu om bijna 10 procent. Ook de klachten over water, gas en elektriciteit blijven stijgen. Het is bijvoorbeeld voor de burger niet duidelijk waar hij terecht moet met zijn klachten. Daarom is er een grote stijging van het aantal klachten. Van de klachten over milieu is 60 procent gegrond. Dat is hoger dan het gemiddelde van iets minder dan 50 procent gegronde klachten. Op het vlak van milieu zijn er dus veel gegronde klachten, maar de heer Hubeau vindt het belangrijk dat ze vaak hersteld worden.

De klachten gaan zoals in de andere sectoren veelal over goede uitvoeringspraktijk en administratieve nauwkeurigheid en over redelijke afhandelingstermijnen. In bijna een vijfde van de gevallen gaat het om de Vlaamse overheid die te traag ageert of reageert.

I.1.2. Toelichting bij de aanbevelingen

De heer *Chris Nestor* overloopt het klachtenbeeld van 2005. Het eerste deel gaat over bodemsanering, het tweede deel over milieuhinder en -handhaving.

Bodemsanering

In maart 2004 trad het Bodemsaneringsfonds voor Tankstations (BOFAS) in werking. Naar aanleiding daarvan werden een aantal klachten ingediend. De werkwijze bij lopende saneringen, waardoor er na afloop van de sanering een terugbetaling volgt door BOFAS, blijkt in sommige dossiers onvoldoende om een oplossing te bieden voor de schrijnende situaties. De grote bedragen en de lange termijn van vele bodemsaneringsprojecten, blijven soms voor structurele problemen zorgen inzake de voorfinanciering door de saneringsplichtige.

Na een lange discussie met BOFAS en OVAM, werd er dan toch een manier van werken gevonden die een vervroegde financiële tussenkomst door BOFAS toeliet en die nog binnen het kader viel van het samenwerkingsakkoord, dat de werking van BOFAS regelt. Momenteel zitten de gewesten en de federale overheid opnieuw aan tafel om een samenwerkingsakkoord uit te werken, ditmaal voor een saneringsfonds stookolietanks. Een decreet dat de basis moet bieden voor andere sectorale bodemsaneringsfondsen wordt behandeld in deze commissie.

Het is belangrijk om in de werking van deze toekomstige saneringsfondsen voldoende waarborgen in te bouwen, zodat zij vlot en flexibel op situaties kunnen inspelen. Inzake het saneringsfonds voor particuliere stookolietanks dat in oprichting is, valt nog op te merken dat de Vlaamse Ombudsdienst nog enkele dossiers heeft over aanslepende bodemsaneringen. Omdat er geen ernstig gevaar is, werden die saneringen stilgelegd, in afwachting van de inwerkingtreding van dat saneringsfonds stookolietanks. Nu er een principieel akkoord is dat het saneringsfonds zal bijdragen in saneringskosten gemaakt vanaf 2000, zullen de saneringen in 2006 hernomen worden.

In het kader van BOFAS kwam ook volgend aspect aan bod: als men een risicoground wil verkopen, dan moet er een oriënterend bodemonderzoek zijn van minder dan twee jaar oud om een bodemattest te kunnen verkrijgen. Dat er sinds het vorige onderzoek geen risicoactiviteiten meer plaatsvinden op het terrein, verandert niets aan die verplichting. Voor de saneringen die zijn goedgekeurd om te worden uitgevoerd door BOFAS, is er door BOFAS een timing opgesteld, gespreid over meer dan vijf jaar. Verzoekers zoals in de casus op pagina 80 van het jaarverslag, die een leegstaande woning op het te saneren perceel al willen verkopen, moeten een nieuw oriënterend bodemonderzoek laten uitvoeren om een

bodemattest te kunnen krijgen. Dat ondanks het feit dat er een beschrijvend bodemonderzoek van minder dan twee jaar oud beschikbaar is en dat er al een bodemsaneringsplan is dat conform is verklaard door OVAM en goedgekeurd door BOFAS. De OVAM biedt wel de mogelijkheid om dat oriënterend bodemonderzoek te beperken tot een minimaal onderzoek, maar dat blijkt in de praktijk toch niet zo evident. En ook dat minimale onderzoek is een bijkomende kost.

Met de nieuwe ontwikkeling van saneringsfondsen zoals BOFAS en de spreiding van de uitvoering van de saneringen door dat fonds over een langere periode, zullen saneringsplichtigen volgens de spreker vaker geconfronteerd worden met de administratieve verplichting van een nieuw oriënterend bodemonderzoek en de kost ervan terwijl het bodemsaneringsplan al vastligt. Daarom heeft de ombudsdienst aanbeveling 2005–03 opgesteld: “De Vlaamse overheid (en met name de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement) moet de verplichting van een oriënterend bodemonderzoek voor het verkrijgen van een bodemattest afstemmen op de timing van de saneringsfondsen. Dit zowel inzake de geldigheidstermijn van het oriënterend bodemonderzoek als inzake de invulling van die verplichting via het beschrijvend bodemonderzoek of het saneringsplan dat wordt opgesteld. De verplichting tot het uitvoeren van een oriënterend bodemonderzoek kan tevens beperkt worden tot één maal als er op het perceel sindsdien geen risicoactiviteiten meer plaatsvonden.”.

Een ander punt in het kader van de bodemonderzoeken, is het probleem van mede-eigenaars. Als er in een appartementsgebouw één eigenaar wil verkopen en er moet een oriënterend bodemonderzoek worden uitgevoerd, dan valt die plicht op die ene eigenaar. Nadien blijft het oriënterend bodemonderzoek wel twee jaar geldig en kunnen op basis daarvan ook andere bodemattesten voor het perceel worden afgeleverd. Het lijkt wenselijk om die kost van dat bodemonderzoek te laten dragen door de vereniging van mede-eigenaars. Juridisch is er de moeilijkheid dat de vereniging van mede-eigenaars geen onroerend goed bezit. Het moet echter mogelijk zijn om in de regelgeving te verzekeren dat één mede-eigenaar de kost van een bodemonderzoek kan verhalen op de vereniging van mede-eigenaars, als die zou weigeren een bodemonderzoek te laten uitvoeren. Daarover handelt de aanbeveling 2005–04: “De Vlaamse overheid moet de aansprakelijkheid van de vereniging van mede-eigenaars voor de kost van een bodemonderzoek verankeren in de regelgeving.”.

Milieuhinder en milieuhandhaving

Het volgende onderdeel van de uiteenzetting van de heer Nestor handelt over milieuhinder en milieuhandhaving. Elk jaar behandelt de Vlaamse Ombudsdienst een aantal klachten over de aanpak van milieuhinder. Hij blijft vaststellen dat in een aantal klachtdossiers zowel het respecteren van de termijn als de afdoendheid van de interventie door de toezichthoudende overheid beter kan. Een nieuw handhavingsdecreet en het implementatietraject van het kerntakendebat zijn de belangrijkste ingrepen van de Vlaamse overheid die tot een grondige verbetering moeten leiden.

De Vlaamse Ombudsdienst stelt in zijn klachtenbehandeling vooral een gebrek aan expertise en een te grote terughoudendheid bij gemeenten vast om milieuhandhaving werkelijk aan te pakken. Om een afdoende milieuhandhaving in heel Vlaanderen te kunnen verzekeren, is een investering in personeel en in instrumenten vereist. Het nieuwe handhavingsdecreet wil immers net de bestuurlijke handhaving versterken en dit blijft ook een opdracht van de gemeenten voor klasse 2- en 3-inrichtingen. Er zullen dus maatregelen nodig zijn om de uitoefening van dat toezicht te versterken op de verschillende niveaus en om de gemeenten hierin te stimuleren en te ondersteunen. De heer Nestor wijst in dit kader ook op de afspraken van het kerntakendebat. Daarin werd 'conflictbemiddeling' als een belangrijke taak voor de gemeenten in het kader van milieuhinder naar voren geschoven.

De aanbeveling 2005-05 van de ombudsdienst luidt dan ook: "De Vlaamse overheid (en met name de Vlaamse Regering) moet samen met de gemeenten meer investeren in een actieve milieuhandhaving. Zowel de instrumenten als de middelen moeten voldoende zijn om in heel het gewest een efficiënte bestuurlijke handhaving te bieden waarop burgers vlot een beroep kunnen doen."

Uit de klachten blijkt verder dat de milieu-inspectie van mening verschilt met erkende geluidsdeskundigen over de wijze waarop een geluidsonderzoek moet worden uitgevoerd. De toezichthoudende ambtenaren en de erkende geluidsdeskundigen hanteren een verschillende bepalingen- en beoordelingswijze van het specifieke geluid dat gemeten en getoetst wordt aan VLAREM. Vermits het om erkende deskundigen gaat, is de Vlaamse Ombudsdienst van mening dat deze discussie structureel moet worden uitgelokt zodat door de Vlaamse overheid opgelegde geluidsonderzoeken ook worden uitgevoerd zoals die overheid dat eist. Aanbeveling 2005-06 van de

ombudsdienst is: "De Vlaamse overheid (en met name de milieu-inspectie) moet de discussie over de opgelegde geluidsonderzoeken uitklaren met de erkende geluidsdeskundigen zodat ze conform de vereisten van de milieu-inspectie worden uitgevoerd."

Ten slotte kwam bij milieuhandhaving de klacht aan bod dat verzoekers die tegen een milieuvergunning- of wijzigingsaanvraag een bezwaar indienen of tegen een vergunning beroep aantekenen, in het ongewisse blijven over de beslissing. De beslissing wordt bekendgemaakt door aanplakking. Het is wettelijk niet verplicht om bezwaarindieners individueel te antwoorden. De Vlaamse Ombudsdienst is van mening dat een klantgerichte overheidsdienst de uiteindelijke beslissing individueel moet kunnen meedelen aan de bezwaarindieners. De Vlaamse Ombudsdienst wees al op dit algemene principe, in het kader van bezwaren tegen stedenbouwkundige vergunningen. Daarom stelde de ombudsdienst aanbeveling 2005-07 op: "De Vlaamse overheid (en met name de Vlaamse minister van Leefmilieu) en de provincies en gemeenten moeten indieners van een bezwaar of een beroep individueel en gemotiveerd op de hoogte brengen van de uiteindelijke beslissing."

Water

De heer *Bernard Hubeau* wil nog even de aanbevelingen over water vermelden en ten slotte nog iets zeggen over de algemene aanbevelingen.

Voor water geldt er momenteel een overgangsfase. Er zijn een aantal klachten over gebrekkige informatieverstrekking, in het bijzonder over de invloed van de bovengemeentelijke saneringsbijdrage op de drinkwaterfactuur. De ombudsman pleit voor betere informatie (aanbeveling 2005-08).

De tweede aanbeveling over water, aanbeveling 2005-09, luidt als volgt: "De Vlaamse overheid (en met name de Vlaamse Regering) moet samen met de drinkwatermaatschappijen zorgen voor een klantvriendelijkere oplossing voor de hoge waterfactuur en saneringsbijdrage als gevolg van een verborgen lek." Een verborgen lek zorgt niet alleen voor een onverwacht hoge factuur, maar ook voor een heffing, nu een bijdrage. Er is altijd gezegd dat de reguleringsinstantie een oplossing moet bedenken. Die is er nog altijd niet en dat veroorzaakt soms schrijnende toestanden.

Algemene aanbevelingen

Het jaarverslag van de ombudsdienst eindigt met een aantal algemene aanbevelingen. Het zijn aanbeve-

lingen die gelden voor alle thema's. Een aantal handelt over betere wetgevingskwaliteit en ongewenste neveneffecten van regelgeving. Twee algemene aanbevelingen gelden ook voor milieu. Vooreerst is er aanbeveling 2005–36: “De Vlaamse overheid mag niet vasthouden aan bepaalde regelingen, als blijkt dat het doel ervan voorbijgestreefd is of niet meer voldoende duidelijk is. De aanpassing aan de gewijzigde context dringt zich op.”.

De heer Hubeau verwijst naar de twee voorbeelden die werden gegeven waar het bodemsaneringdecreet correct is gewijzigd. Men is trouwens aan het onderzoeken of de wijzigingen nodig zijn, en de wijzigingen worden nu al deels goedgekeurd. Dat is een voorbeeld van proactief beleid. Het gaat over de aansprakelijkheid en over de geldigheidsduur van een bodemonderzoek.

Sinds de commissie-Bocken is iedereen het eens over de noodzaak van een nieuw milieuhandhavingsinstrumentarium. Desondanks heeft het meer dan tien jaar geduurd. In 2006 zal daarover worden beslist. De ombudsdienst stelt vast dat, zelfs als er consensus is over de noodzaak van de aanpassing, het lang duurt om het in concrete regelgeving te gieten. De heer Hubeau heeft wel alle respect voor de moeilijkheidsgraad van het decretale werk.

De tweede algemene aanbeveling, aanbeveling 2005–37, is dat de Vlaamse overheid er niet te snel mag van uitgaan dat een voorstel tot verbetering of oplossing na een klacht onmogelijk zou zijn. Toen voor het eerst werd gesproken over de integratie van de waterfactuur en de heffing, leek dat ook onmogelijk.

De Vlaamse overheid moet de handhavingskwaliteit verhogen door niet alleen reactief te reageren. De Vlaamse overheid moet proactief optreden in plaats van enkel te reageren op klachten en melding. Essentieel daarbij is dat de verschillende bevoegdheidsniveaus samenwerken. Inzake Leefmilieu treedt de overheid enkel op nadat een burger een probleem heeft gemeld. De burger mag een proactief optreden verwachten. Het handhavingsdeficit bevindt zich op gemeentelijk niveau omdat veel gemeenten geen milieuanbtenaren in dienst hebben. De burger ergert zich daardoor terecht aan het feit dat tegen een aantal kleine overtredingen niet wordt opgetreden.

De heer *Patrick Lachaert* stelt dat de decreetgever als het ware verplicht is gebruik te maken van de unieke gelegenheid om het milieuhandhavingdecreet en het handhavingdecreet voor de ruimtelijke ordening op

elkaar af te stemmen, ook al verschillen doelstellingen en procedures. Voorts merkt de voorzitter op dat meer en meer – vaak kleine – gemeenten wel degelijk proactief optreden. Het eeuwige probleem is dat het voor een kleine gemeente niet eenvoudig is om een ambtenaar te vinden gespecialiseerd in milieu en ruimtelijke ordening. Het aantal kandidaten is te beperkt.

1.2. Antwoord van de minister

Minister *Kris Peeters* drukt eerst en vooral zijn appreciatie uit voor het werk van de ombudsdienst.

In een eerste fase reageert minister Peeters op de aanbevelingen in het hoofdstuk over Water. In reactie op aanbeveling 2005–08 meldt de minister dat de Vlaamse drinkwatermaatschappijen hun facturen proberen te verduidelijken. Het Samenwerkingsverband Vlaams Water (SVW) heeft een nieuw factuurmodel ontworpen. Alle drinkwatermaatschappijen zullen dit model overnemen.

In reactie op aanbeveling 2005–09 meldt de minister dat de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) een procedure heeft opgesteld om betwistingen over facturen wegens verborgen lekken te behandelen. Bij een verborgen lek probeert men tot een minnelijke schikking te komen.

Vervolgens reageert hij op de aanbevelingen over het bodem- en bodemsaneringsbeleid.

In reactie op aanbeveling 2005–03 stelt de minister dat het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet betreffende bodemsanering in commissie is goedgekeurd. Artikel 35quater bepaalt dat een jaarprogramma zal worden opgemaakt en dat bijzondere regelingen kunnen worden getroffen voor de procedures voor de beschrijvende bodemonderzoeken en bodemsaneringsprojecten.

Voorts zijn er met OVAM afspraken gemaakt over BOFAS. BOFAS is op dit ogenblik het enige actieve fonds. De minister hoopt dat het fonds voor de stookolietanks op korte termijn wordt opgericht.

In reactie op aanbeveling 2005–04 stelt de minister dat het Vlaams Parlement zich op korte termijn zal buigen over een voorstel van decreet. Dat voorstel van decreet bevat een regeling voor de vereniging van mede-eigenaars.

In reactie op aanbeveling 2005–05 stelt de minister dat de Vlaamse Regering het ontwerp van decreet inzake milieuhandhaving heeft goedgekeurd. Samen met minister Dirk Van Mechelen, bevoegd voor Ruimtelijke Ordening, wordt geprobeerd beide ontwerpen van decreet op elkaar af te stemmen. In dat kader stelt de minister dat de gemeenten een belangrijke rol vervullen in het toezicht. Het ontwerp van decreet bepaalt dat het lokale niveau meer mensen in dienst zal kunnen nemen. Het lokale niveau zal beter gesteund en begeleid worden.

In reactie op de aanbeveling 2005–06 stelt de minister dat de milieu-inspectie een handleiding voor het beoordelen van een volledig akoestisch onderzoek heeft opgemaakt. De discussie met de erkende deskundigen is grotendeels afgerond.

In reactie op de aanbeveling 2005–07 stelt de minister dat elke beslissing gemotiveerd moet zijn. Er is geen initiatief genomen om alle indieners te informeren waarom hun bezwaar al dan niet ontvankelijk is verklaard. Dat zou niet eenvoudig zijn omdat tegen één dossier vaak honderd keer bezwaar wordt aangetekend.

I.3. Vragen en opmerkingen van de leden

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* vraagt of er meer dan alleen maar over geluidshinder klacht wordt ingediend. Voorts wil ze vernemen of er alleen maar klachten worden ingediend over stookolietanks en benzinestations.

De heer *Karlos Callens* denkt net als de ombudsman dat een aantal gemeenten klachten van inwoners over geluidsoverlast niet ernstig neemt. De spreker wil weten of de geluidshinder enkel veroorzaakt wordt door bedrijven. Hij vraagt of de ombudsdienst ook klachten ontvangt over gebouwen waarin fuisen georganiseerd worden.

De heer *Erik Matthijs* merkt op dat maar 61 percent van de klachten over milieuhinder opgelost raken, terwijl 99 percent van de klachten over water, gas en elektriciteit opgelost raken. Klachten over milieuhinder zijn vaak minder concreet. Hij pleit voor samenwerking tussen de gemeentelijke milieuambtenaar en een gespecialiseerde politieagent. Door hun bemiddeling kan veel opgelost worden.

De heer *Patrick Lachaert* is van mening dat door de oprichting van de lokale politie vooruitgang is

geboekt. Vroeger stond de politie tussen de burger en het gemeentebestuur. De lokale politie is niet langer afhankelijk van één gemeentebestuur, maar van het politiec College. De meeste politiezones hebben een cel opgericht gespecialiseerd in milieu en ruimtelijke ordening.

De heer *Erik Matthijs* stelt dat de ene gemeente sneller gemeentelijke administratieve sancties invoert dan de andere. Hij pleit voor maatregelen inzake milieuhinder in de meest algemene zin van het woord. De meeste gemeenten moeten nog iemand aanstellen. Sommige gemeenten doen een beroep op de provincie. Hij vraagt of er cijfers beschikbaar zijn over de effectiviteit van de gemeentelijke administratieve sancties.

Mevrouw *Joke Schauvliege* vraagt duidelijkheid over de invloed van BBB op de behandeling van milieuklachten. Vervolgens gaat ze dieper in op de bemerking dat klachten over lokale milieuhinder niet altijd behandeld worden. De Gentse Kanaalzone heeft een eigen meldpunt voor milieuklachten. Dat meldpunt is vrijwillig opgericht door de Gentse haven, enkele bedrijven en het gemeentebestuur. Is dergelijk meldpunt geschikt om klachten te bundelen? Werkt de ombudsdienst samen met dit meldpunt? Ten slotte is het voor de spreekster niet helemaal duidelijk hoe bij geluidsmetingen precies wordt gemeten. Dit leidt tot verwarring. Ze vraagt de minister informatie over de gesprekken met de erkende geluidskundigen.

I.4. Repliek van de Vlaamse Ombudsdienst en de minister

De heer *Bernard Hubeau* antwoordt dat er meer dan alleen maar over geluid klachten zijn. Er wordt al enkele jaren voor geijverd om dit probleem te erkennen en om de regelgeving aan te passen. De Vlaamse administratie heeft sedert kort ook aandacht voor geurhinder. Er is een onderzoek besteld over geurhinder. De ombudsdienst heeft ook klachten ontvangen over stofhinder.

Het probleem met de tankstations is erkend en wordt aangepakt. Dat is niet eenvoudig omdat een deel van de bevoegdheid in federale handen is waardoor samenwerkingsakkoorden nodig zijn. Uit het klachtenbeeld blijkt dat de problemen worden erkend en vervolgens opgelost raken waarna er klachten komen over de modaliteiten van de operationele werking, in dit geval over de werking van BOFAS. Tegelijk worden nieuwe problemen ontdekt zoals de stookolie-

tanks. OVAM erkent dat probleem. Het beleid volgt, maar het zal enige tijd duren voor er een regeling is.

De redenen waarom milieuklachten minder snel opgelost raken dan klachten over energie zijn structureel van aard. Bij milieuklachten moet het probleem in kaart worden gebracht, er is de gedeelde verantwoordelijkheid en er moet een oplossing komen. Daarnaast zijn een aantal klachten over hinder onoplosbaar. Veel problemen raken opgelost door actief te bemiddelen.

Heel vaak is de reactie van de gemeentelijke overheid dat de klacht het gevolg is van een burenruzie. Dat argument wordt vaak ingeroepen om de verantwoordelijkheid op de burger af te schuiven. In een aantal gevallen is er inderdaad sprake van een burenruzie. In een aantal andere gevallen is er een burenruzie ontstaan omdat de overheid niet tijdig optrad. Dat ontslaat de overheid niet van haar plicht om op te treden. De ombudsdienst raadt gemeenten aan alle betrokkenen bijeen te brengen om te bemiddelen.

De ombudsdienst vindt het nog te vroeg om te oordelen over de klachten over gas. Nog niet veel gemeenten hebben al een gespecialiseerde ambtenaar in dienst.

Vervolgens gaat de heer Hubeau in op de vragen van mevrouw Schauvliege. Het klachtendecreet is vier jaar oud. Uit onderzoek blijkt dat het klachtendecreet formeel wordt toegepast. Er is vaak onvoldoende steun voor klachtenbehandeling en -erkenning. De ombudsdienst wijst erop dat klachtenbehandeling niet vergeten mag worden binnen BBB. Elk nieuw departement moet nadenken over klachtenbehandeling. Daarover wordt overleg gepleegd met de minister van Ambtenarenzaken. Het jaarverslag meldt welke departementen goed werk leveren. Milieu en Ruimtelijke Ordening kunnen volgens de ombudsman beter.

Lokale meldpunten voor milieuhinder zijn in alle opzichten nieuw. De manier waarop overheden zullen samenwerken, moet nog volledig vastgelegd worden. Er is nog geen instrumentarium voorhanden. Het ontstaan van een lokaal meldpunt is een positieve evolutie. De ombudsdienst is van mening dat gezorgd moet worden voor een centraal registratie- en rapporteringspunt. In Europese richtlijnen wordt gepleit voor een centraal beheer.

De heer *Chris Nestor* zegt dat de klachten over hinder bijna altijd over kleine bedrijven gaan. Veel van

die bedrijven liggen in een woonwijk. Klachten over fuiven ontvangt de ombudsdienst niet. De ombudsdienst heeft één klacht ontvangen over een discotheek. De ombudsdienst behandelt klachten over de Vlaamse overheidsdiensten. De dienst is bevoegd over de lokale overheden wanneer die een Vlaamse taak uitvoeren zoals het milieutoezicht in het kader van Vlarem. Fuiven in privé-eigendom vallen daar buiten.

Het Milieuhandhavingsrapport 2004 van de milieuinspectie meldt dat 23 percent van de gemeenten nog geen ambtenaar hebben die toezicht houdt op Vlarem. Gemeenten doen maar zelden een beroep op de provincie voor technische assistentie.

Minister *Kris Peeters* zegt dat Vlarem 2 de bepalings- en beoordelingswijze van geluidshinder niet definieert. Dat leidt tot meningsverschillen tussen de erkende deskundigen en de milieuinspectie. De milieuinspectie heeft een handleiding waarin ze de vereisten verduidelijkt. Akoestische onderzoeken die niet aan die vereisten voldoen worden afgekeurd. De milieuinspectie brengt ook advies uit bij de erkenningsprocedure van deskundigen. De milieuinspectie stelt telkens voor om deskundigen die systematisch de vereisten van de milieuinspectie weigeren te volgen, niet of slechts tijdelijk te erkennen, of om desgevallend hun erkenning niet te verlengen. Het overleg dat plaats had tussen de erkende deskundigen en de milieuinspectie heeft ondertussen veel onenigheid opgelost.

II. THEMATISCHE AANBEVELINGEN INZAKE RUIMTELIJKE ORDENING

II.1. Inleidende uiteenzettingen

II.1.1. Algemeen

De heer *Bernard Hubeau*, Vlaams ombudsman, licht het jaarverslag over de klachten inzake Ruimtelijke Ordening in 2005 toe.

De eerstelijnsklachtenbehandelaars hebben eens te meer bijzonder weinig klachten over het thema Ruimtelijke Ordening ontvangen, behandeld of erover gerapporteerd. Voor het hele jaar 2005 hebben die behandelaars maar over 55 ontvankelijke klachten gerapporteerd. Het kan volgens de ombudsman niet dat er maar zo weinig klachten waren. Zelf heeft de

ombudsdienst er ongeveer tweehonderd behandeld en meestal zijn de eerstelijnsklachten een veelvoud daarvan.

Inzake ruimtelijke ordening is er dus blijkbaar nog altijd een probleem van klachterkenning en -herkenning: men ziet de klachten niet, wil daar niets mee doen of wil daar geen verslag over uit brengen. Dat druist in tegen het klachtendecreet. Dat wil dat de burger op een zo laag mogelijk niveau kan worden geholpen en dat de klacht kan worden opgelost bij de dienst zelf. Daar waar de klachtenbehandeling in de eerste lijn wel goed georganiseerd is, lukt dat wel. De heer Hubeau geeft het voorbeeld van Onderwijs en Kind en Gezin. Daar worden in 80 percent van de gevallen meteen snel oplossingen gevonden; enkel de klachten die daar niet aan bod komen, komen nog bij de ombudsdienst terecht.

Begin mei 2006 heeft de Vlaamse Ombudsdienst nog een gesprek gehad met de leidinggevenden en de klachtenbehandelaars bij AROHM en er is geen beterschap in zicht. Wegens een personeelstekort legt die administratie zich toe op haar kerntaken en bovendien ziet zij de meerwaarde van het klachtendecreet niet in. Voor zover ze weet heeft van klachten, probeert ze die ook meteen op te lossen, zo beweert AROHM. Het idee is dat ze ook goed worden opgelost. Maar omdat daarover niet wordt gerapporteerd, is die bewering moeilijk controleerbaar.

De heer Hubeau roept Ruimtelijke Ordening op om, net als alle departementen van de Vlaamse overheid, het decreet na te leven.

Bij de klachten die de Vlaamse Ombudsdienst bereiken, blijft het domein Ruimtelijke Ordening nog altijd een topper. Naast Verkeer, Infrastructuur en Mobiliteit is Ruimtelijke Ordening de tweede in rij. De problemen zijn overigens verschoven van het thema van de (onredelijke behandeltermijn van) vergunningen naar de handhaving.

Net als voor andere domeinen, is iets meer dan 50 percent van de klachten over Ruimtelijke Ordening gegrond. Heel veel klachten raken opgelost, een vierde ervan niet. De gegronde klachten betreffen de goede uitvoeringspraktijk en de administratieve nauwkeurigheid: de overheid moet alert reageren op prikkels en oplossingsgericht nadenken.

II.1.2. Toelichting bij de aanbevelingen

De heer *Erwin Janssens*, onderzoeker van de Vlaamse Ombudsdienst, bevestigt dat voor 2005, meer dan

voor de vorige jaren de nadruk is gelegd op handhaving. Daarover heeft de ombudsdienst twee aanbevelingen geformuleerd.

Aanbeveling 2005–11 bevat eigenlijk drie onderdelen. De Vlaamse overheid moet de gemeenten ertoe aanzetten om op actieve wijze bouwovertradingen op te sporen en ze consequent vast te stellen. De gemeenten mogen hun handhavingstaak niet beperken tot de gemelde bouwovertradingen. De Vlaamse overheid moet samen met de gemeenten ook de bestaande handhavinginstrumenten van herstellvorderingen en stakingsbevelen consequent en tijdig hanteren. De gemeenten moeten meer in overleg treden met de parketten voor de ondersteuning van hun handhavingbeleid – dat laatste geldt overigens ook voor de Vlaamse overheid.

Meer dan de vorige jaren is het de ombudsdienst opgevallen dat de overheid in haar handhavingbeleid erg passief is: ze treedt pas op als de burger melding maakt van bouwovertradingen, ook al zijn die al jaren gekend of zouden ze gekend moeten zijn. Dat kan gaan om een cowboydorp dat al jaren in een natuurgebied gevestigd is, een loods die twintig jaar geleden een tijdelijke vergunning kreeg voor twee jaar maar er nog altijd staat, infrastructuur van lokale voetbalclubs of enkele hinderlijke bedrijfsgebouwen – meestal zonevreemde en onvergunde constructies.

Het Vlaams Parlement heeft op 16 maart 2005 in een motie (*Parl. St. VI. Parl. 2004-05, nr. 92/5*) aan de Vlaamse Regering gevraagd om een duidelijk en doortastend handhavingbeleid te voeren, zodat er een preventieve werking van uit gaat en nieuwe bouwovertradingen maximaal worden voorkomen. Maar er is blijkbaar nog een hele weg te gaan.

Een actief en rechtlijnig handhavingbeleid is echt essentieel om de burger opnieuw vertrouwen te geven in de overheid. De Vlaming is echt geen ruimtelijke anarchist: als er klare regels zijn die consequent worden toegepast, aanvaardt hij die ook en aanvaardt hij ook dat die worden afgedwongen. Als de burger ziet dat de overheid niet of slechts selectief optreedt, moet de overheid van de burger ook geen burgerzin verwachten.

Dat actieve optreden is niet alleen nodig in de kwetsbare gebieden maar evenzeer in de onmiddellijke leefomgeving van de burger. Het gaat dan misschien objectief gezien om lichtere overtradingen maar ze zijn voor de burger veel zichtbaarder. Daartegen treedt de gemeente evenwel niet op en als dat dan toch gebeurt, seponert het parket de zaak meer dan eens. Dat is bijzonder frustrerend voor wie zich wel

aan de regels houdt en eigenlijk nodigt dat uit om zelf ook bouwovertredingen te begaan.

In een reactie op het vorige jaarverslag deelde de minister mee dat de gemeenten met een gestructureerde gemeentelijke handhavingsnota in overleg zouden moeten treden met het parket om het gemeentelijk beleid te ondersteunen. De ombudsdienst is het daar volledig mee eens en heeft dat ook uitdrukkelijk opgenomen in zijn aanbevelingen.

Toch moet opnieuw de vraag worden gesteld of de huidige, langdurige procedure via de strafrechter wel de meest efficiënte handhavingsmethode is voor die lichtere overtredingen. In andere beleidsdomeinen wordt meer en meer gegrepen naar een systeem van administratieve sancties. Het jaarverslag verwijst naar het Energieprestatiedecreet, waar in de parlementaire voorbereidingen uitdrukkelijk wordt gezegd dat studies hebben uitgewezen dat de toenmalige isolatieregels niet werd nageleefd en dat de straf- en herstelmaatregelen die gekoppeld waren aan de ruimtelijke ordening eigenlijk niet in verhouding stonden tot de overtredingen, met als gevolg dat de parketten de pv's meestal seponen. De heer Janssens heeft hetzelfde gevoel bij die kleinere bouwovertredingen. In de ruimtelijke ordening is er slechts één administratieve sanctie, namelijk de geldboete bij de doorbreking van een stakingsbevel, maar dat is meteen ook het meest efficiënte handhavingsinstrument.

Vandaar aanbeveling 2005–12 van de Vlaamse Ombudsdienst: “de Vlaamse overheid moet onderzoeken of het handhavingsinstrumentarium inzake ruimtelijke ordening efficiënter kan worden gemaakt, bijvoorbeeld door de invoering van een verruimd systeem van administratieve sancties.”

Inzake vergunningen heeft de ombudsdienst eigenlijk maar één aanbeveling geformuleerd. Maar er staan een vijf-, zestal vaststellingen in het jaarverslag die ook tot een aanbeveling hadden kunnen leiden. De heer Janssens overloopt ze aan de hand van de geschonden ombudsnormen.

Een gebrek aan afdoende motivering wordt vooral vastgesteld als vergunningen worden ingewilligd of afgewezen met een zeer beperkte motivering van de goede plaatselijke ruimtelijke ordening.

De onredelijke behandeltermijn, vroeger altijd de norm die het meest werd geschonden, wordt niet zo veel meer vastgesteld. Als dat wel gebeurt, is het vooral bij de minister zelf of de afdeling Ste-

denbouwkundige Vergunningen die de ministeriële beslissingen in hoger beroep voorbereidt. De Vlaamse Ombudsdienst heeft meermaals een behandeltermijn vastgesteld van meer dan twaalf maanden in plaats van de decretaal voorgeschreven 75 dagen. Eind 2005 zou daar wel een substantiële inhaalbeweging aan de gang geweest zijn. De heer Janssens is benieuwd naar de stand van zaken in mei 2006.

Nog een andere ombudsnorm is het gerechtvaardigd vertrouwen. Die is meer dan eens geschonden, bijvoorbeeld door een gemeente die het ‘inlichtingenformulier vastgoedinformatie’, dat bij verkopen moet worden ingevuld, foutief of minstens onvolledig had ingevuld. Het decreet ‘ruimtelijke ordening’ legt de informatieverplichting wel bij de notaris en ook in het modelformulier staat duidelijk dat de gemeente niet verantwoordelijk is voor de juistheid en volledigheid ervan. Toch meent de Vlaamse Ombudsdienst dat de notaris en de koper van een overheidsdienst een correct en zo volledig mogelijk ingevuld formulier mogen verwachten.

Bij actieve dienstverlening denkt de heer Janssens vooral aan administratieve vereenvoudiging, toch een van de acht uitgangspunten in de beleidsnota Ruimtelijke Ordening en een topprioriteit in het Vlaams regeerakkoord. Daar wordt aan gewerkt. Enkele projecten zijn aan de gang. Men kan dat opvolgen via de website van de kenniscel Wetsmatiging.

Ook gemeenten werken projecten uit. Anderzijds zijn er ook burgers die melden dat ze, voor ze hun aangekende brief van de gemeente kunnen gaan afhalen, eerst naar de post moeten om fiscale zegels te kopen. Moet dat nog op deze oude manier? Sommige gemeenten hebben een tussenoplossing: ze hebben zelf een voorraad fiscale zegels. Maar daar is vereenvoudiging toch wel mogelijk.

Uiteindelijk heeft de Vlaamse Ombudsdienst zich dit jaar beperkt tot een aanbeveling (2005–13) in verband met openbare onderzoeken en het meedelen van beslissingen aan burgers en omwonenden. Dat neemt aan belang toe doordat de nieuwe procedure van het decreet ruimtelijke ordening nu toch al in een paar gemeenten van toepassing is. Tijdens het openbaar onderzoek kan de burger het aanvraagdossier inzien. Maar het is voor iemand die voltijds werkt niet evident om zich tijdens de kantooruren naar het gemeentehuis te begeven. Sommigen proberen een beroep te doen op het ‘openbaarheidsdecreet’ om kopies op te vragen maar de termijnen zijn helemaal

niet aangepast aan dat specifieke instrument van openbaar onderzoek.

Uiteraard kan de bezwaarindiener ook een kopie opvragen van de uiteindelijke beslissing over de vergunningsaanvraag. De Vlaamse Ombudsdienst meent echter dat het een vorm van actieve dienstverlening is om uit eigen beweging de bezwaarindieners individueel op de hoogte te brengen van de vergunningsbeslissing, en beveelt dat al enige tijd aan.

Op het vlak van planning heeft de ombudsdienst een gelijkaardige aanbeveling (2005–14). De Vlaamse overheid, de provincies en de gemeenten moeten in hun hoedanigheid van plannende overheid ervoor zorgen dat de bezwaarindiener op een vlotte wijze kan nagaan welk gevolg er gegeven is aan zijn bezwaarschrift.

Een individuele mededeling van de uiteindelijke beslissing aan de bezwaarindieners is, mede door het groot aantal bezwaarschriften, echter niet haalbaar. Het decreet ruimtelijke ordening bepaalt dat de goedkeuringsbeslissing bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt wordt en dat de documenten bij de gemeente ter inzage liggen. Nuttiger is de opname van de documenten op een website.

De planningsdocumenten bevatten echter erg veel vakjargon. Dat is, in antwoord op een vraag in deze commissie, trouwens al erkend. Het is nefast voor de participatie van de burger en dus het draagvlak van de ruimtelijke planning als de burger niet kan vatten welk gevolg er aan zijn bezwaarschrift gegeven is. De minister heeft in zijn hoger vermeld antwoord voorgesteld dat bij de uitwerking van een voorontwerp van een plan uitdrukkelijk wordt opgenomen dat er een grondige redactie moet gebeuren vanuit het oogpunt van de leesbaarheid. Dat is dan wel een absoluut minimum.

De heer *Bernard Hubeau* wijst tot slot nog op een bijzonder geval, dat te paard zit op de diverse onderdelen die net aan bod zijn gekomen: de handhaving, de vergunning en de planning. Het betreft een lopend dossier, niet het eerste in dat verband, waarbij de Vlaamse overheid gedurende meer dan 50 jaar bouwpercelen blokkeert. De bewuste verzoeker heeft in het begin van de jaren 1950 te horen gekregen dat zijn perceel in een reservatiestrook ligt voor de aanleg van een grote ring rond Antwerpen. Door de jaren heen heeft hij verscheidene instanties aangeschreven met de vraag om werk te maken van de onteigening. Maar in 1998 zag de Vlaamse overheid af van de

aanleg van de grote ring. De reservatiestrook werd wel behouden, ditmaal voor de aanleg van pijpleidingen. De rechter oordeelde in 2003 dat de verzoeker niet in aanmerking kwam voor een planschadevergoeding. De verzoeker drong dan maar opnieuw aan op een spoedige onteigening. In de nabije toekomst zijn er echter nog steeds geen grote projecten gepland in die strook.

Dit is geen individueel geval, het geldt voor heel wat bouwpercelen in die zone. De Vlaamse Ombudsdienst vindt het onaanvaardbaar dat dergelijke percelen gedurende meer dan vijftig jaar geblokkeerd blijven zonder een perspectief voor de verzoeker. Er zijn twee mogelijke oplossingen. Ofwel een onteigening, ofwel het gebruik van die grond met een zekere vergoeding. De vraag is eigenlijk of die percelen al dan niet onbebouwd moeten blijven. Later kan er misschien een pijpleiding op worden geïnstalleerd. Volgens de ombudsdienst moet dat uiteindelijk afhangen van de vraag of technisch gezien een volledig gebruik van die grond wel noodzakelijk is. Volgens de federale algemene directie Energie, afdeling Gas en Elektriciteit kan met die pijpleidingen immers heel flexibel worden omgegaan: bebouwing op een perceel en de aanleg van pijpleidingen is in sommige gevallen te combineren. Ofwel is het antwoord dat de grond moet worden benomen voor de pijpleidingen, en dan is een vergoedingssysteem noodzakelijk, ofwel blijft de grond geblokkeerd en dan moet ook daarvoor een vergoedingssysteem worden bedacht. De partijen komen binnenkort bijeen in een poging om een oplossing te bereiken. Maar de heer Hubeau hoopt dat zulke situaties in de toekomst toch ongedaan gemaakt worden, door een systeem dat daarop is toegespitst. Iemand vijftig jaar in de onzekerheid laten over het perspectief van zijn bouwperceel, is immers onredelijk.

II.2. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer *Rudi Daems* verwijst naar de actualiteit in West-Vlaanderen, met de aanhouding van de directeur-generaal van de Compagnie du Zoute. Ruimtelijke Ordening maakt daardoor een slechte beurt. De ombudsdienst legt, doordat hij de problemen meer structureel in beeld brengt, een aantal pijnpunten bloot waar situaties als die in West-Vlaanderen een zeer spijtige uitwas van zijn. Nog minder dan Leefmilieu erkent en herkent de dienst Ruimtelijke Ordening klachten. Er is inderdaad een gebrek aan personeel maar het is toch wel tekenend dat de dienst lauw reageert op de vraag om klachten mee te helpen detec-

teren, te registreren en op te volgen. Net als voor Leefmilieu nemen de gemeenten vaak een te weinig actieve rol op in die detectie. Er is duidelijk een groot verschil tussen de eerste- en de tweedelijnsklachten. Net als bij Leefmilieu, laat ook het parket te vaak dossiers liggen of worden ze geseponneerd.

Bij de vergelijking van de jaarverslagen van 2004 en 2005 stelde het lid vast dat twee aanbevelingen op enkele zinnen na identiek zijn. Het gaat om de aanbevelingen over de ondersteuning door de Vlaamse overheid van een actievere rol voor de gemeenten en over het zoeken naar een uitbreiding van het instrumentarium voor handhaving. De heer Daems wil weten waar men vandaag staat op die terreinen.

De ombudsdienst maakt ook melding van de voorbereiding van een uitvoeringsbesluit over de attestering van de conformiteit van bouwwerken aan de bouwvergunning. Het lid wenst te vernemen hoever het daarmee staat. Hij wil voorts nog vernemen hoe het zit met het informeren en het ter inzage geven van stukken inzake ruimtelijke ordening in het algemeen, voor wat de lopende procedures betreft.

Tot slot merkt de heer Daems op dat het nogal kras is dat sommige mensen al veertig tot vijftig jaar wachten op een oplossing voor de gronden die zij bezitten. Voor sommige stroken langs wegen die ten tijde van de gewestplannen zijn gereserveerd, is men snel overgegaan tot onteigening of minnelijke schikking. Het lid begrijpt dat een beslissing over de Antwerpse ring meer tijd in beslag nam, maar in de jaren 90 was die beslissing er. In 2003 besliste men er een leidingstraat van te maken, maar daarvoor heeft men toch geen breedte van een paar honderd meter nodig? Is het mogelijk de betrokkenen duidelijkheid te bieden, zodat zij weten of ze al dan niet onder voorwaarden kunnen bouwen ofwel vergoed worden?

De heer Daems besluit dat de Vlaming geen ruimtelijke anarchist is zolang hij het gevoel heeft dat iedereen op een gelijke manier behandeld wordt.

De heer *Karlos Callens* meent dat de commissie fier mag zijn dat slechts zo weinig mensen problemen hebben met de regelgeving inzake ruimtelijke ordening. Hij heeft het wel moeilijk met de actieve opsporing van bouwovertradingen waarvan sprake is in de aanbeveling 2005–11. Hij waarschuwt voor het bij wijze van spreken op pad sturen van postbodes om illegale tuinhuisjes te signaleren, al is hij wel voorstander van de aanpak van serieuze overtradingen.

Het lid merkt op dat de aanbevelingen van de ombudsdienst niet zozeer de minister als wel de gemeenten treffen, zoals het feit dat men geen antwoord krijgt op een bezwaar. De minister mag de burgemeesters gerust aansporen daar werk van te maken, maar de heer Callens wijst erop dat sommige bezwaarschriften 300 handtekeningen bevatten en niet alleen van omwonenden. Hoe kan men praktisch al die mensen verwittigen?

Mevrouw *Joke Schauvliege* is het niet eens met de aanhef van de heer Callens. Zij merkt op dat uit het jaarverslag blijkt dat Ruimtelijke Ordening nog altijd een van de domeinen is waarop het grootste aantal klachten zich voordoen. Dat ligt niet aan een falend beleid maar aan de ingewikkeldheid van de materie en een snel veranderende reglementering. Het is goed dat het Vlaamse regeerakkoord voor meer rechtszekerheid koos.

Het lid ondersteunt de ombudsman voor wat het belang van klachtenregistratie op de eerste lijn betreft. Inzake handhaving en vergunningen wordt in het verslag vaak verwezen naar de gemeenten, die niet alle even actief zijn. Een Nederlandse studie wees uit dat men zich over de decentralisering in de ruimtelijke ordening moet bezinnen. Het lid wantrouwt het lokale niveau niet, maar meent dat bijsturing en ondersteuning hier en daar nodig is.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* herinnert eraan dat zij op 26 oktober 2000 een vraag om uitleg stelde over de reserveringsstrook van de grote ring in Antwerpen. Daaruit bleek dat de zuidelijke reserveringsstrook zou wegvallen en dat alleen de noordelijke zou behouden blijven. Toch zei de minister toen al dat de gemeenten de gronden niet mochten invullen. Er doken inmiddels ook nog andere plannen op zoals de aanleg van een verbindingsweg op de plaats van de reserveringsstrook. De eigenaars van de gronden hebben recht op zekerheid, maar ook het mobiliteitsprobleem in zuidelijk Antwerpen is reëel. De bevoegdheid om over die weg te beslissen ligt nog steeds op gewestelijk planningsniveau.

De heer *Bernard Hubeau* zegt over de kleine overtradingen dat 100 percent handhaving inderdaad uitgesloten is. Maar op Vlaams niveau is wel – en terecht – beslist om voortaan consequent, consistent en zo gelijk mogelijk te handhaven. Dat kleinere overtradingen moeten kunnen, is in dat verband een slecht signaal, net zoals het systematisch seponeren van zogenaamde kleinere misdrijven. Om te beginnen zijn heel wat van die overtradingen al bekend. De kennis

daarover hangt trouwens niet van postbodes af. De betrokkenen wachten op overheidsoptreden om ze ongedaan te maken. Een zichzelf respecterende overheid moet handhaven. De ombudsman stelt dat zijn dienst niet misbruikt wordt voor dergelijke kleinere overtredingen. Voor pure burenruzies is men bij hem niet aan het goede adres. Wat de bezwaren betreft, kan men denken aan modaliteiten zoals één aanspreekpunt bij gezamenlijke bezwaarschriften. Maar het blijft wel een principe van dialoog dat men antwoordt aan de burger die de moeite nam om de pen ter hand te nemen om iets te melden of een signaal te geven.

II.3. Antwoord van de minister

Vlaams minister *Dirk Van Mechelen* merkt bij het begin van zijn repliek op dat de beleidsdomeinen Financiën en Ruimtelijke Ordening hun kopposities inzake klachten hebben doorgegeven. Maar het kan uiteraard altijd beter. De cijfers worden alvast verbeterd door de volgende correctie: de klachten inzake ruilverkavelingen horen niet thuis in zijn beleidsdomein. Voorts viel het hem ook op dat het aantal eerstelijnsklachten relatief klein is. De minister belooft zijn administratie te vragen om tot een eenduidigere erkenning en registratie van klachten te komen, niet alleen omdat dat nodig is voor juiste conclusies maar ook omdat de administratie moet beseffen dat dit de basis is voor decretale aanpassingen en verbeteringsvoorstellen. Hij belooft voorts de burger te informeren over hoe een klacht kan worden ingediend. Dat kan gebeuren op de website of in een vermelding onderaan de briefwisseling.

In het jaarverslag wordt gepleit voor het systematisch afdoende motiveren van het al dan niet verenigbaar zijn van een project met de goede plaatselijke ordening. De minister is het eens met de mening dat vergunnings- of weigeringsbeslissingen veel beter kunnen gemotiveerd worden wat dit aspect betreft, en wel op basis van een algemeen kader. Minister Van Mechelen deelt mee dat samen met de administratie zeer recent een dergelijk beoordelingskader voor heel Vlaanderen werd uitgewerkt, met het oog op meer rechtszekerheid voor de burger. Hij merkt wel op dat een echt sluitende definitie van goede plaatselijke ordening een uitdaging blijft. De keerzijde van de motivering is dat zij tijd vergt. De minister pleit voor pragmatisme en het zich in eerste instantie richten op de betere motivering van weigeringsbeslissingen. Nu al wordt in wegeringen in hoger beroep aangegeven wat wel aanvaardbaar zou zijn voor de ruimtelijke

draagkracht, wat de basis kan vormen voor een herwerkt dossier, dat dan wel een vergunning krijgt.

Vervolgens bevestigt de minister dat de behandelingstermijn voor hoger beroep sinds 2005 gevoelig is gedaald, nadat de afdeling Stedenbouwkundige Vergunningen een substantiële inhaaloperatie had ingezet. Toch blijkt de decretale termijn van orde – 75 dagen – veelal niet haalbaar. Soms hebben dossiers een grote omvang en complexiteit en moeten adviezen worden ingewonnen en hoorzittingen of plaatsbezoeken georganiseerd. Voorts moeten ook alle juridische argumenten geformuleerd worden, moet de beslissing gemotiveerd worden, het dossier nogmaals inhoudelijk geverifieerd en tot slot ondertekend. De minister vraagt er begrip voor dat daardoor de streefdatum niet altijd wordt gehaald. Bij dit alles wordt het ‘first in, first out’-principe gehanteerd.

In het ombudsverslag wordt er tevens eens te meer voor gepleit om bij bestemmingswijzigingen de betrokken burgers actief te informeren over de mogelijkheid tot het toekennen van een planschadevergoeding. Daarnaast wordt gevraagd te onderzoeken hoe de regelgeving inzake planschadevergoeding kan worden vereenvoudigd, zodat de burger zich niet steeds tot de rechter moet wenden. De minister wijst erop dat de evaluatie van het planschade- en planbatensysteem tevens het voorwerp uitmaakt van het regeerakkoord en van zijn beleidsnota voor deze legislatuur. In zijn recentste beleidsbrief heeft hij bovendien de stroomlijning en de vereenvoudiging van het planbatensysteem vermeld als onderdeel van het aangekondigde wijzigingsdecreet. Het lijkt de minister alvast allerminst evident om een systeem uit te werken waarbij de overheid zelf, zonder tussenkomst van de rechter, vergoedingen zou gaan uitbetalen. Het betreft immers een interpretatieve vraag die veelal noodzakelijkerwijze een ad-hocbeoordeling vergt. De decreetgever heeft geoordeeld dat een dergelijke onafhankelijke beoordeling enkel aan de rechter toekomt. Met de oprichting van een aparte administratieve rechtbank moet men opletten. Een bijkomend element is immers dat burgers die menen aanspraak te kunnen maken op een planschadevergoeding, hun vordering in sommige gevallen combineren met een vergoeding op basis van artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek, foutaansprakelijkheid dus. Het spreekt dan ook voor zich dat in een dergelijk geval een rechterlijke beoordeling sowieso onontbeerlijk is.

De minister is het er wel mee eens dat de overheid moet zorgen voor een zo goed mogelijke informatieverspreiding inzake planwijzigingen en bestemmings-

voorschriften. Dit moet de burger, die aanspraak meent te maken op planschade, toelaten tijdig zijn vordering in te stellen. Hij verwijst in dit verband naar de website waarop de gewestelijke plannen integraal consulteerbaar zijn evenals naar de gemeenten, waar men bezig is met het plannenregister. Zo is nu bijvoorbeeld het plannenregister van de stad Antwerpen klaar.

In het ombudsverslag wordt tevens ingegaan op een specifiek dossier van een burger die grond bezit in een bebouwde zone, dewelke gevat is door een reservatiestrook. De minister merkt op dat in deze en ook al in de vorige regeerperiode via de opmaak van plannen, op elk van de drie bestuursniveaus, regelmatig reservatiestroken of delen van reservatiestroken werden geschrapt. Op het gewestelijk niveau verwijst hij bij wijze van voorbeeld naar het ruimtelijk uitvoeringsplan waarmee de reservatiestrook voor het duwaartkanaal Oelegem-Zandvliet werd geschrapt. Het gebeurt bovendien heel regelmatig dat men gemeenten toelaat om bij een concreet planinitiatief voor een aantal percelen, een reservatie ongedaan te maken indien men weet dat de infrastructuur in kwestie, bijvoorbeeld een omleidingsweg, niet meer zal worden aangelegd. Er worden dus wel degelijk inspanningen geleverd om geen onnodige reservatiestroken in de plannen te laten bestaan.

Het dossier dat in het ombudsverslag wordt vermeld, is evenwel erg gevoelig. De reservatiestrook die over de gronden van de klager loopt, is immers bedoeld in functie van de aanleg van pijpleidingen. De desbetreffende locatie is zowat de enige waar men voor grote leidingen nog doorheen het bebouwde lint langsheen de A12 kan gaan. Het is meteen ook een cruciaal doorgangspunt indien men via pijpleidingen nog een verbinding wil maken van het westen naar het oosten, onder meer om de Zeebrugse, Gentse en Antwerpse haven te verbinden met Belgisch en Nederlands Limburg, met het Ruhrgebied enzovoort. De minister verwijst naar het gaspijpleidingstelsel tot in Rusland.

De administratie is dan ook van oordeel dat het aangewezen is dat de bevoegde federale dienst de betrokken percelen zou aankopen of onteigenen. De betrokkene moet de mogelijkheid hebben zijn stuk te valoriseren, maar de vraag is wie de factuur betaalt. Hoewel het hier volgens de minister veeleer gaat om sectorale claims of voorstellen, is hij het ermee eens dat de overheden de zwarte piet niet mogen blijven doorschuiven. Hij is bereid om na te kijken hoe men daarover met de federale overheid in onderhandeling kan treden.

Vervolgens gaat de minister in op aanbeveling 2005–11. Daarin staat dat de Vlaamse overheid de gemeenten ertoe moet aanzetten op actieve wijze bouwovertradingen op te sporen, ze consequent vast te stellen en de handhaving hard te maken. De afdeling Bouwinspectie tracht reeds enkele jaren de gemeentelijke overheden actief te betrekken bij de handhaving van de bouwovertradingen. In die optiek worden de bouwovertradingdossiers die gelegen zijn in woongebied, systematisch voor verdere afhandeling aan de gemeenten overgemaakt, wat democratische controle door de gemeenteraad mogelijk maakt. Verdere bewustmaking is wenselijk. De uitzondering wordt gevormd door de overtradingen in de zogenaamde kwetsbare gebieden, die rechtstreeks worden opgevolgd door de stedenbouwkundige inspecteur. Via de prioriteitsbepaling op basis van bestemmingsgebieden wordt gepoogd de efficiëntie te verhogen. Daarbij wordt aan de gemeenten de nodige ondersteuning geboden door het ter beschikking stellen van modellen van proces-verbaal, stakingsbevelen en herstelvorderingen. In samenwerking met onder meer de VVSG, werden tevens door de afdeling Bouwinspectie diverse toelichtingssessies, specifiek voor de gemeentelijke overheden, gehouden. Daar het resultaat van deze aanpak eerder gering was, werd vervolgens een en ander aangekaart bij de diverse milieucellen op niveau van de gerechtelijke arrondissementen, waarbij aan zowel parket als politiediensten toelichting werd verstrekt over de handhavingsmogelijkheden. Die aanpak lijkt meer effect te hebben.

Voor het overige is het uiteraard evident dat er, in geval van inbreuken op de regelgeving, op een meer systematische wijze stakingsbevelen moeten worden uitgevaardigd. Dit kan overigens ook effectief worden afgeleid uit de beschikbare cijfergegevens: in 1999 werden er 114 uitgevaardigd; in 2000 betrof het aantal uitgevaardigde stakingsbevelen 344; in 2001: 498; in 2002: 466; in 2003: 823; in 2004: 521 en in 2005: 630. Kortom, er is wel degelijk sprake van een systematische en constante stijging van het aantal stakingsbevelen.

De afdeling Bouwinspectie zal haar inspanningen om de gemeenten en de lokale politie te betrekken in het handhavingsbeleid blijven verder zetten en er meer specifiek naar streven om in een zo vroeg mogelijk stadium van een bouwovertrading op te treden. Er moet snel beslist worden over de vergunning. Indien een overtrading wordt begaan, moet er zo snel mogelijk een stakingsbevel met afdwingbare dwangsommen worden uitgevaardigd.

Verantwoordelijkheid speelt in dit kader een belangrijk rol. Het is niet mogelijk om een en ander enkel via controle af te dwingen. Er is nood aan een soort zelfregulering. Het decreet van 18 mei 1999 past dit principe toe. Ook notarissen, vastgoedmakelaars, architecten en aannemers hebben in dit kader een verpletterende verantwoordelijkheid. De Vlaamse Confederatie Bouw geeft steeds meer dit soort aanwijzingen. Aannemers weigeren steeds meer om een bouw aan te vatten zonder goedgekeurde bouwvergunning.

De minister gaat vervolgens in op aanbeveling 2005–12. Hij wijst erop dat er nagedacht wordt over de verruiming van het systeem van administratieve sancties. Er worden ook teksten over geschreven. De minister verwijst in dit kader naar de dwangsommen in het kader van stakingsbevelen. Wie het zegel doorbreekt kent vooraf de factuur. De minister waarschuwt er wel voor om niet het kind met het badwater weg te gooien. Een probleem is dat een dergelijk systeem moet worden ingevoerd in overleg met de politiediensten. Deze diensten stellen op dit ogenblik 85 percent van de processen-verbaal op. Deze inspanningen van de politiediensten mogen volgens de minister in geen geval worden kwijt gespeeld. Ook in de milieuregelgeving wordt eraan gewerkt om zelf via administratieve sancties sneller te kunnen optreden, los van het logge apparaat van Justitie.

Aanbeveling 2005–13 heeft betrekking op maximale inzagemogelijkheden tijdens openbare onderzoeken. De overheid zou uit eigen beweging de bezwaarindieners individueel op de hoogte moeten brengen van de uiteindelijke vergunningsbeslissing. De minister kan het daar in principe mee eens zijn. De minister wijst erop dat er enig pragmatisme aan de dag moet worden gelegd. De Vlaamse overheid is enkel de vergunningverlenende overheid voor wat betreft de dossiers met betrekking tot artikel 127 van het decreet ruimtelijke ordening. De minister stelt in de praktijk vast dat deze beslissingen bijzonder goed gemotiveerd zijn. Er wordt maximaal ingegaan op de bezwaren. Er wordt verwezen naar de naam van de bezwaarindieners. De bezwaren worden nagenoeg integraal opgenomen.

De vraag rijst dan of in een volgende stap het hele vergunningendossier moet worden overgemaakt aan de bezwaarindieners. Het dossier wordt reeds overgemaakt aan de vergunningsaanvrager, aan het gemeentebestuur en aan alle adviesverlenende instanties. De minister kan het in principe met de ombudsman eens zijn dat een en ander ook aan elke bezwaarin-

diener zou moeten worden overgemaakt, maar om praktische en financiële redenen is dat gewoon niet haalbaar. In sommige dossiers is het aantal bezwaarindieners zeer groot. Hij is wel bereid om te onderzoeken hoe beter toegang kan worden verleend tot bepaalde informatie. Daarbij zal wel rekening moeten worden gehouden met de wetgeving met betrekking tot de privacy. De minister vindt het belangrijk dat maximaal digitaal informatie beschikbaar wordt gesteld en dat via persberichten kenbaar wordt gemaakt dat de vergunning verleend is.

De minister verwijst voor wat betreft aanbeveling 2005–14, die bepaalt dat ook in het kader van de ruimtelijke planning de bezwaarindieners op een vlotte wijze zou moeten kunnen nagaan welk gevolg er gegeven is aan zijn bezwaarschrift, naar wat hij reeds eerder heeft uiteengezet. Hij verwijst in dit kader ook naar zijn antwoord op de vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts van 30 juni 2005. Er wordt steeds meer aandacht besteed aan de leesbaarheid, ook van de plannen. Structuurplannen moeten strategische documenten zijn die helder en duidelijk zijn en die focussen op de hoofdlijnen.

Deze leesbaarheid is ook nodig voor de besluiten waarbij de plannen voorlopig of definitief worden vastgesteld. De minister wijst wel op de nood aan voorzichtigheid. Er moet worden voldaan aan bepaalde juridische vormvereisten. Sommige bezwaren die juridisch sterk onderbouwd zijn moeten op een gemotiveerde wijze worden weerlegd. Er moet een evenwicht worden gevonden tussen een goede redactie en een goede juridische onderbouwing, gelet op de mogelijkheid van een beroep bij de Raad van State. Een goede juridische motivering kan dan vreemd klinken voor een gewone burger.

De minister zegt dat daar inspanningen voor geleverd worden, zowel op inhoudelijk als op formeel vlak. Op het vlak van de planvoorschriften is men ver gevorderd. Een eerste reeks typevoorschriften is bijna klaar. Daarbij zullen er specifieke, uniforme voorschriften geformuleerd worden. Eens die redactioneel tot stand gekomen zijn, kan er jurisprudentie ontstaan zodat ook op dat vlak de leesbaarheid wordt verhoogd. Na de definitieve vaststelling zullen de gewestelijke plannen en besluiten integraal raadpleegbaar zijn op de website.

De afdeling Ruimtelijke Planning stelt op eenvoudig verzoek kopies van plannen beschikbaar. In de praktijk gebeurt dat gratis tenzij het omvangrijke documenten zijn. Daarvoor wordt een vergoeding,

gelijk aan de reële kostprijs, gevraagd. Als er inzage gevraagd wordt, tracht de administratie om daar op korte termijn afspraken over te maken. Daarenboven probeert de administratie ervoor te zorgen dat een bevoegd ambtenaar uitleg kan geven bij de opbouw van het dossier en de argumentatie. Ook dat moet binnen realistische en haalbare grenzen blijven.

Voorts behandelt de minister het geval van de burger die onvoldoende uitleg kreeg van Vlacoro over de behandeling van zijn bezwaarschrift en doorverwezen werd naar de website. Vlacoro handelt autonoom, maar de werking valt onder de bevoegdheid van de minister. Hij zal de voorzitter en de secretaris van Vlacoro, een kleine cel met een vijftal personeelsleden, vragen na te gaan wat mogelijk is. Ook dat moet binnen haalbare normen blijven. Vlacoro wordt momenteel bedolven onder de dossiers en de planingsprocessen zitten op kruissnelheid. Dat betekent dat Vlacoro immense inspanningen moet leveren. Het advies van Vlacoro over het ruimtelijke uitvoeringsplan Oosterweelverbinding is een sprekend voorbeeld van hun werkzaamheden. Dat bewijst dat het niet evident is om in discussie te treden met de indieners van de bezwaarschriften.

Tot slot knoopt de minister aan bij zijn inleiding en dankt de ombudsdienst. Hij stelt vast dat de problemen stilaan verminderen. De implementatie van een paar decretale bepalingen zoals de informatieplicht zal een enorme verbetering zijn. De minister dankt ook zijn administratie, zeker voor het titanenwerk om binnen de termijn van 50 dagen advies te verlenen over de artikel 43 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996. De minister droomt van het moment dat steden zoals Gent formeel de ontvoogding zullen aanvragen zodat de druk op de buitendiensten daalt en dat de administratie Ruimtelijke Ordening nog meer dan voorheen kan optreden als coach voor de gemeentebesturen.

Op het vlak van de decentralisatie streeft de minister naar een gevoelig evenwicht. Dat was de wil van de decreetgever op 18 mei 1999. Momenteel bevindt de administratie zich in een heel moeilijke tussenfase. Ze moet het volledige werk blijven doen zoals in het oude decreet. Er zijn immers nog maar vijf gemeenten ontvoogd. Ondertussen moet ze de 308 gemeenten coachen om de ontvoogding te realiseren. Daarbij komen de goedkeuring van de plannenregisters, de goedkeuring van de vergunningenregisters, de adviezen van zowel gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen als de eerste reeksen gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. Momenteel vermin-

dert het werk niet, integendeel de administratie krijgt werk bij. Over een aantal jaren zal dat veranderen. De fase tussen 1999 en 2001 is een belangrijke scharnierperiode in de ruimtelijke ordening maar men moet begrip hebben voor het werk dat vandaag door een beperkte groep ambtenaren verricht wordt.

II.4. Verdere bespreking

De heer *Rudi Daems* wil nog twee aspecten benadrukken. Het is goed om die in gedachten te houden bij de bespreking van het ombudsverslag in 2007. Het is positief dat de minister werk zal maken van het er- en herkennen van klachten. Dat evalueren is een aandachtspunt voor de ombudsdienst. Vervolgens zal de minister alle voorstellen voor de verbetering van de informatie aan de burger ontvangen. Natuurlijk is het onmogelijk om alle 2000 bezwaarindieners een ondertekend dossier op te sturen. Het lid denkt dat er minder omslachtige werkwijzen zijn die de bezwaarindieners het gevoel geven dat hun bezwaar gelezen is. Eventueel kan de indiener ook doorverwezen worden naar een centraal punt. Via het systeem van modaliteiten kan het gevoel van betrokkenheid inderdaad misschien verhogen.

De heer Rudi Daems is geen voorstander van het schrappen van voornoemde reservatiestrook. Zeker in dichtbewoonde gebieden is dergelijke strook voor leidingen nuttig. Hij denkt dat dat niet de kern van het probleem was. De kern was dat de mensen al 30 tot 40 jaar wachtten op duidelijkheid. De federale overheid maar ook de Vlaamse overheid moet die duidelijkheid creëren. De Vlaamse overheid beoordeelt immers of er gebouwd mag worden of niet, eventueel op een gedeelte van de reservatiestrook. De spreker heeft begrepen dat de minister de federale overheid zal vragen om klaarheid te scheppen. Hij hoopt op een positief gevolg.

Een aspect dat de heer Daems maar ook de minister na aan het hart ligt, is de subsidiariteit. Het probleem met subsidiariteit is vaak een gebrek aan capaciteit en alertheid. Ondanks lovenswaardige inspanningen is dat de kern van de lokale handhaving. Er moet meer gebeuren op het vlak van ondersteuning en vorming. Hopelijk komt daarvoor meer tijd en ruimte als steeds meer steden en gemeenten in het ontvoogdingsproces stappen. Hoe ver staat het trouwens met het uitvoeringsbesluit 'attestering van afgeleverde bouwwerken'?

De *minister* zegt dat voor dat laatste een decretale aanpassing nodig is. In het wijzigingsdecreet wordt

die basis trouwens gecreëerd. De minister heeft als gewezen schepen van Openbare Werken de idee van een ‘as built’-plan gelanceerd. Daarover is er al jarenlang discussie met onder meer de Orde van architecten die daar feestelijk voor bedankt. Het parlement zal erover beslissen.

De minister is blij dat de spreker het nut van de reservatiestrook beaamt. Het concrete dossier heeft geleid tot de klassering van landschappen waardoor het op de reservatiestrook geleid heeft tot het behoud van de open ruimte. Toch moet de burger een afdwingbaar recht krijgen om, nadat zijn eigendom 20 tot 30 jaar niet gevaloriseerd kan worden, een instantie tot ont-eigening te verplichten. In dit geval kan die instantie niet het departement Ruimtelijke Ordening zijn, maar wel de sectoraal bevoegde administratie.

Op 9 februari 2006 is in de commissie, met mevrouw Veerle Heeren, gedebatteerd over de aanpak van bouwgronden in een verkaveling die de watertoets niet doorstaan: moet de schadevergoeding betaald worden door Ruimtelijke Ordening of door het integraal waterbeleid? De minister heeft altijd gesteld dat het hier om een sectorale verantwoordelijkheid gaat.

De minister zal nagaan of op de website een afzonderlijke rubriek kan worden gemaakt waardoor de burger, met een zoekstelsel, heel snel kan terecht komen bij zijn eigen bezwaar. Alle documenten zijn immers digitaal opgeslagen, het komt er dus enkel op aan om de data beschikbaar te stellen. Maar bijvoorbeeld voor de Oosterweelverbinding gaat het toch om bijna duizend bezwaarschriften, die zeer gefundeerd behandeld zijn.

Volgens de heer *Bernard Hubeau* blijkt uit het zeer uitgebreide antwoord van de minister dat de klachten en ook de aanbevelingen die daar uit voortvloeien, op dit niveau ernstig worden genomen.

Ruilverkavelingen horen voor de Vlaamse Ombudsdienst onder Ruimtelijke Ordening.

Een planschadevergoeding moet kunnen worden gecontroleerd door een rechterlijke instantie. Maar er zijn systemen denkbaar waarbij men een aantal dingen minnelijk regelt, met een schatting van deskundigen die aangeboden wordt als een minnelijk voorstel, waarna de burger altijd een recht van beroep heeft en een recht op rechterlijke controle door een onaf-

hankelijke instantie. Dat moet verder uitgezocht worden.

De heer *Patrick Lachaert* merkt op dat dat een van zijn 132 amendementen was bij de totstandkoming van het decreet van 18 mei 1999. De meerderheid achtte dat toen echter onmogelijk. Hij pleitte toen voor een gelijkaardige regeling voor planbaten en planschade. Het lid is blij dat de ombudsman hem volgt.

De heer *Bernard Hubeau* meldt dat er een internationaal onderzoek aan de gang is naar de planschade-regelingen in diverse buitenland. Hij hoopt dat er daarover ook beleidskeuzes zullen worden gemaakt.

Of pijpleidingen een federale dan wel een gewestelijke zaak, een sectorale aangelegenheid dan wel een van ruimtelijke ordening is, daar heeft de burger geen boodschap aan. Zeker als het gaat om gevallen die veertig, vijftig jaar aanslepen, heeft de burger recht op een duidelijk antwoord. Alle overwegingen die ooit gemaakt zijn, zijn allemaal valabel. Maar nu is duidelijkheid op zijn plaats, zeker als er beslissingen worden genomen.

Als men met een burger de dialoog aangaat over een beslissing, ook al is die negatief, en men draagt daar argumenten voor aan, wordt het draagvlak voor de beslissing veel groter. Niets is erger dan een burger die nooit meer iets hoort over zijn bezwaar. Als je hem kan overtuigen, vergroot je het draagvlak van Vlaamse beslissingen.

De heer *Patrick Lachaert* vindt het een pijnpunt dat bij de stedenbouwkundige inspectie geen enkel gevolg wordt gegeven aan om het even welk bouw misdrijf in bouwzones. Het enig mogelijke verhaal daartegen is naar een burgerlijke rechtbank te stappen.

De wet op de motivering van overheidshandelingen zegt dat bij een bezwaar tegen een administratieve beslissing, een motivering van het antwoord daarop moet worden gevonden: niet antwoorden staat gelijk aan een vernietiging en/of een schorsing van de administratieve beslissing. De besturen beginnen zich daar aan te houden. Het lid vindt het goed dat dat antwoord digitaal ter beschikking zou staan. Anderzijds vindt hij het een stap te ver om aan ieder bezwaarschrift een antwoord te bieden: sommige gemeenten hebben te weinig personeel om op honderden bezwaarschriften te antwoorden. Hij vindt

het dan ook te ver gaan om decretaal in te bouwen dat er moet geantwoord worden.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Karlos CALLENS

Patrick LACHAERT

Stern DEMEULENAERE
